

HOOFDSTUK XXIII

„De Last van Tyrus.”

VERZEN 1 TOT 3

- 1. De last van Tyrus. Huilt, gij schepen van Tarsus! want zij is verwoest, dat er geen huis meer is, dat niemand er meer in gaat; uit het land Chittim is het aan hen openbaar geworden.**
- 2. Zwijgt, gij inwoners des eilands! gij, die de kooplieden van Sidon, over zee varende, vervulden.**
- 3. En wiens inkomst was het zaad van Sichor over de groote wateren, de oogst der rivier; en zij was de markt der Heidenen.**

Dit hoofdstuk behelst eene profetie van den ondergang en van de herrijzenis van de vermaarde handelsstad Tyrus. Alles is hier weer hooggestemd en dichterlijk voorgesteld. Er is onlangs eene Geschiedenis van Tyrus geschreven door W. B. Flaming, een boek dat menige plaats in de vele beschrijvingen der Profeten omtrent Tyrus kan ophelderen. Mannen als Keith en Urquhart hebben vele treffende en stipt letterlijke vervullingen aangaande Tyrus aangewezen. Tyrus is in de Grieksche uitspraak van het woord *tsor*, dat rots beteekent, zeker wijl de stad op eene rots in de zee gebouwd was, nabij de kust. Ze had haar bloeitijd in de 10de en 9de eeuw voor Christus. Ze is meer dan eens belegerd, zoodat het onmogelijk is om te zeggen, welke belegering de ziener hier op het oog heeft. De eerste belegering, waarvan wij weten is die van Salmanezer, koning van Assyrië, die volgens Menander, aangehaald door Josefus, de stad voor vijf jaar blokkeerde zonder haar te kunnen innemen. De tweede was die van Nebukadnezar, die de stad voor dertien jaren lang, volgens sommigen vergeefs, belegerde. Dit schijnen ze te mogen afleiden uit Ez. 20:18. Het derde beleg van Tyrus was dat van Alexander den Groote, die haar na zeven maanden in het jaar 332 veroverde en verwoestte. Later is ze nog weder belegerd geweest door den Syrischen Koning Antigonus en gedurende de Middeleeuwen meer dan eens door de kruisvaarders. Men neme dus deze voorzegging meer generisch dan specifiek, d. w. z. men sluite elk beleg hier in.

Wanneer wij alles gaan vergelijken wat de Schrift ons beschrijft van Tyrus' handel, scheepvaart, trots, rijkdom, weelde, vorst, val en opbloei en bekeering, dan lijdt het geen twijfel, of we mogen ook in betrekking tot Tyrus niet blijven stil staan bij het grijs verleden van een enkele heidensche stad of volksplanting, doch hebben in Tyrus een voorbeeld en type te zien van den wereldhandel, met hare ongerechtigheid, rijkdom, trots en vernedering, zooals dat alles staat onder de beademing van den god dezer eeuw. In de merkwaardige plaats van Ez. 28:11-19 worden we daarop gewezen. Wij hebben in onze dagen Tyrus in vollen bloei gezien met haren helschen vorst. Het was profetisch Tyrus, die verantwoordelijk was voor den grooten oorlog, welks

naweeën nog in Europa zoo pijnlijk gevoeld worden en die alles tezamen genomen een veertig millioen menschen ten grave gesleept heeft.

Als gewoonlijk wordt hier weer niet de verwoesting, maar meer de gevolgen der verwoesting beschreven. De koopvaardijschepen, die van Tarsis terugkeerden en van den val hunner stad blijkbaar nog niets afwisten, worden hier door den profeet opgeroepen om jammerklachten aan te heffen over den val van de stad, die hen uitzond. De verwoesting is van Chittim uitgegaan en van daar is hun Tyrus' val geboodschapt. Door Chittim versta men niet alleen Cyprus maar in breederen zin geheel de Europeesche kust der Middellandsche zee en in nog ruimeren zin dus gansch Europa. Zij, die meenen, dat in dit hoofdstuk bedoeld wordt op de inname der stad Tyrus door Alexander den Groote, zien hier dus diens Macedonische legerbenden uit het land Chittim. Indien we aan een enkele belegering en inneming moesten denken, dan zouden we ook het liefst daaraan denken. In vers 2 worden alle plaatsen in en rondom de Middellandsche zee opgeroepen, om te verstommen van verbazing en droefenis over den val der stad, wier koopvaardijschepen zij vulden met handelsgoederen. De zee was voor Tyrus wat het vruchtbaar bouwland was voor andere volken. Sichor beteekent troebel, en daarmede wordt de Nijl bedoeld. De inkomst van Tyrus was het zaad, de oogst van den Nijl. Men bedenke hierbij dat Tyrus zelf als liggende op een rotsachtig eiland geen oogst had of hebben kon. Doch hare handelsschepen brachten tot haar de oogst van den Nijl. Zoo werd zij de markt der volkeren.

Sidon geroepen tot rouw over hare dochter Tyrus

VERS 4

4. Word beschaamd, o Sidon! want de zee spreekt, ja, de sterkte der zee, zeggende: Ik heb geen baren nood gehad, ik heb ook niet gebaard, en ik heb geene jongelingen groot gemaakt, en geene jonge dochters opgebracht.

Sidon was de moederstad van Tyrus, doch werd later door hare meer welvarende dochter in bloei overtroffen. Het was voornamelijk Tyrus, die in Afrika en Europa bloeiende koloniën slichtte. Nu wordt Sidon als de moeder aangespoord om rouw te bedrijven over hare dochter, die door zoo zwaren ramp getroffen is. Tyrus wordt hier genoemd de zee en de sterkte der zee, een fort of vesting der zee, vanwege haar ontzaglijk weerstandsvermogen bij de belegeringen der stad. Doch de eens machtige en trotsche koningin der zeeën wordt hier vergeleken bij eene oude spinster, die nooit man en kinderen gehad heeft, en, wat voor een Oosterling gruwelijk was, een totaal vereenzaamde vrouw was. Bij hare kinderen denke men hier aan hare koloniën. Vanwege den ramp, die haar trof, was het Tyrus alsof ze nooit zulke bloeiende volksplantingen had bezeten. Wanneer een volk wordt overwonnen, dit zagen we in den laatsten oorlog nog, dan vervallen daarmede ook hare koloniën in andere streken der aarde. Zoo nu was het ook Tyrus gegaan.

De tijding van Tyrus' Val

VERZEN 5 TOT 7

6. Gelijk als geweest is de tijding van Egypte, zal men ook in weedom zijn, als men van Tyrus hooren zal.

6. Vaart over naar Tarsis, huilt, gij inwoners des eilands!

7. Is dit uwe vroolijk huppelende stad? welker oudheid wel van oude dagen af is; maar hare eigene voeten zullen haar verre wegdragen, om in vreemdelingschap te verkeeren.

De profeet keert hier nogmaals weder tot de gedachte, die ook reeds in vers 2 was gegeven, de groote schrik namelijk, die de volken zou bevangen bij het hooren van Tyrus' val. Bijna alle toen bekende landen dreven handel met Tyrus en hadden dus alleszins belang bij de welvaart dier stad, zoodat de tijding van haren val hun wel smartelijk diep moest treffen. Er zijn echter drie verschillende verklaringen van dit vers. Sommigen denken hier aan eene historische vergelijking met den schrik, die de volken beving na den uittocht der kinderen Israels uit Egypte, zooals ons die geschilderd wordt in Ex.15:14-20. Daaraan hebben onze Statenvertalers gedacht. Anderen verwijzen naar den schrik, die de kleine volken om het hart sloeg bij Egypte's verovering door Assyrië en verwijzen hier naar hoofdstuk 20; terwijl nog eene andere opvatting deze is, dat het gerucht van Tyrus' val de Egyptenaren ten zeerste zal verschrikken en wel om deze twee redenen, dat haar overvloedig koren thans geen aftrek meer zal vinden op de markten van Tyrus, vers 3, en omdat ze te vreezen hadden dat de veroveraar na Tyrus in Egypte zou binnenvallen. Ez.29:17-20 zegt ons dat Nebukadnezar dit werkelijk gedaan heeft.

Tarsis, of naar de Grieksche spelling, Tarlessos, is eene oude stad in Spanje, die den naam volgens Gen.10:4 van een der afstammelingen van Jafeth heeft ontvangen. Deze stad was een van de meest bloeiende en volkrijke koloniën van Tyrus. De profeet roept hier de overgeblevenen na de verwoesting van Tyrus toe om zich huilende naar Tarsis te begeven. Hier is een tegenstelling met vers 2, waar hij de inwoners van Tyrus voorstelde als verstomd van schrik en wee, doch hier als huilende. Men is thans van den grootsten schrik eenigermate bekomen en men begint weer plannen te beramen wat onder de bange omstandigheden te doen. Het lijdt geen twijfel of velen hebben toen eene schuilplaats gezocht in de koloniën van het Moederland. De eens zoo lichtzinnige stad, die het verderf was tegen gehuppeld, en die zoo prat ging op haren hoogen ouderdom, wordt nu genoodzaakt om als ellendige balling om te zwerven. Calvijn zegt hiervan terecht: „De toon is die van vernietigenden spot.” Deze ellende was voor haar zooveel te zwaarder, daar hare weelde, rijkdom en trots zoo hemeltergend groot waren geweest.

Een Belangrijke Vraag en Antwoord

VERZEN 8 TOT 14

8. Wie heeft dit beraadslaagd over Tyrus, die kronende stad, welker kooplieden vorsten zijn, welker handelaars de heerlijkste in het land zijn?

9. De HEERE der heirscharen heeft het beraadslaagd, opdat Hij ontheilige de hoovaardij van alle sieraad, om al de heerlijksten der aarde verachtelijk te maken.

10. Ga door naar uw land, als eene rivier, gij dochter van Tarsis! er is geen gordel meer.

11. Hij heeft Zijne hand uitgestrekt over de zee, Hij heeft de koninkrijken beroerd; de HEERE heeft bevel gegeven tegen Kanaän, om hare sterkten te verdelgen.

12. En Hij heeft gezegd: Gij zult niet meer vroolijk huppelen, o gij verdrukte maagd, gij dochter van Sidon! Naar Chittim toe, maak u op, vaar over; ook zult gij aldaar geene rust hebben.

13. Ziet, het land der Chaldeën: dit volk was er niet; Assur heeft het gefundeerd voor degenen, die in de wildernissen woonden; zij richtten hunne sterkten op, en bouwden hunne paleizen, maar Hij heeft het tot een' vervallen' hoop gesteld.

14. Huilt, gij schepen van Tarsis! want ulieder sterkte is verstoord.

Er is geen boek ter wereld dat zoo zielkundig vragen kan stellen als de Bijbel. In vers 8 wordt er een van die zielkundige en tevens diep theologische vragen gedaan. Gevraagd wordt, om de aandacht te wekken en opdat de mensch daarop een antwoord zoek, wie het is die dit vreeselijk lot over Tyrus heeft gedacht en gebracht. Over Tyrus die niet alleen zelf met glans en glorie gekroond was als eene vorstin, doch die ook in hare volksplantingen de kronen uitdeelde, welker kooplieden vorsten waren in rijkdom, weelde, eere en trots, en welker handelaars de heerlijkste der gansche aarde waren. De uitdrukking heerlijkste des lands had in vers 8 evenals in het volgend vers vertaald moeten worden door heerlijkste der aarde, want de uitdrukkingen zijn in het oorspronkelijke gelijk. Bedoeld is dat de kooplieden van Tyrus wereldgrooten waren. Een drie eeuwen geleden was dit ook het geval met de kooplieden der Nederlandsche natie.

De vraag is gesteld niet om wijs te worden, maar om wijs te maken door het antwoord, dat God Zelf er op geeft. Niemand anders heeft het gedaan dan Jehova Zebaoth, de Heere der heirscharen, en Hij heeft Tyrus dit lot beschoren, opdat Hij daardoor hare trotsche vermetelheid, hare weelde en pracht zou ontwijden, ter neder werpen in het slijk en al hare trotsche wereldgrooten vernederen. Ook bij Tyrus zien we weder, dat de hoogmoed ging voor haren val.

Van het kleine tiende vers worden zeer verschillende verklaringen gegeven. Na ernstige overweging komt het volgende ons voor den zin te wezen. Naar het verband denken we hier nog aan Tyrus. Deze stad was de moeder van Tarsis. Doch voor hare verwoesting en vlucht naar Tarsis werd ze als het ware een dochter van Tarsis. Nu wordt Tyrus hier op ironische wijze vergeleken bij eene vluchtende vrouw die van alles beroofd, een stroom doorwaadt en daarbij zelfs geen gordel heeft om hare losse kleederen op te binden. De gordels zijn in de Schrift meermalen beeld van welvarendheid en hier wordt ons ongetwijfeld tevens gezegd, dat zij geen gordel had om er ook maar een enkel sieraad in te bergen. De gordels deden bij de rijken namelijk tevens dienst als zakken en tasschen, waarin men zijne kleinodiën bergde. Deze verklaring geeft niet alleen een goeden zin, maar komt ook het meest overeen met het voorafgaand en navolgend verband.

Het beeld van de, in toorn uitgestrekte, hand vinden wij weder in vers 11. Die hand doet de koninkrijken beven. Als de Bevelhebber der vijandelijke troepen heeft Hij bevolen dat Kanaäns vestingen verdelgd zouden worden. Kanaän is de Hebreeuwsche naam voor Fenicië. Zij die vroeger zoo vroolijk huppelde, wordt nu bij eene geschondene maagd vergeleken. Voorts wordt haar verzekerd, dat zij bij hare overvaart naar Chittim, Cyprus en de kusten van Spanje, Italië en Griekenland, ook daar geene rust en vrede zal vinden. Wij weten, dat vijftien duizend Tyriërs na de inneming van Tyrus ontkwamen en te sloop ontvluhtten en dat dertig duizend als slaven verkocht werden. Nadat de Auteur en de gevolgen van Tyrus' verwoesting waren aangegeven, worden de instrumenten genoemd, die Tyrus zullen verwoesten: de wilde, ruwe woestijnbewoners van Chaldea, die afstamden van Arfachsad, den derden zoon van Sem, Gen. 10:22. Deze naam is Araf-chesed. In Gen. 22: 22 vinden we een zoon van Nahor, broeder van Abraham, die den naam Chesed draagt. De Hebreeuwsche naam voor Chaldeërs is *Chesdim*, afstammelingen van Chesed. In Job 1:17 vinden we ze reeds als wilde woestijnbewoners. Assur maakte ze tot een volk, doch zij hebben in de dagen van Nebukadnezar Assur overvleugeld en verwoest en ook het trotsche Tyrus. Vgl. Ez. 26 tot 28. Nebukadnezar heeft Tyrus niet ganschelijk verwoest. Dit deed eerst twee en een halve eeuw later Alexander de Grootte. In vers 14 ligt eind en climax van den last van Tyrus.

Tyrus' Aanvankelijk Herstel

VERZEN 15 TOT 17

15. En het zal geschieden te dien dage, dat Tyrus zal vergeten worden zeventig jaren, gelijk eens konings dagen; maar ten einde van zeventig jaren zal in Tyrus als een hoerenlied zijn:

16. Neem de harp, ga in de stad rondom, gij vergetene hoer! speel wel, zing vele liederen, opdat uwer gedacht worde!

17. Want het zal geschieden ten einde van zeventig jaren, dat de HEERE Tyrus zal bezoeken, en dat zij wederkeeren zal tot haar hoerenloon, en zij

zal hoererij bedrijven met alle koninkrijken der aarde, die op den aardbodem zijn.

In deze verzen neemt de voorzegging over Tyrus eene gunstige wending. Na zeventig jaren vergeten geweest te zijn zou Tyrus weder in bloei geraken en handel gaan drijven. De uitdrukking gelijk eens konings dagen versta men in het licht van Jer. 25: 11. Koning staat in de Schrift meer dan eens voor een koninkrijk en koninklijk huis. Zoo hebben we deze uitdrukking hier van de Babylonische heerschappij te verstaan. Van Nebukadnezars eerste jaar tot op Cyrus zijn juist 70 jaren. Gedurende dien tijd zouden de vorsten en volken den koning in Babel dienen. Hieronder was ook Tyrus begrepen. Hoe meer wij dit hoofdstuk gadeslaan, hoe meer wij tot de overtuiging komen, dat wij bij deze profetie, ofschoon niet uitsluitend, toch voornamelijk hebben te denken aan Nebukadnezars langdurige belegering van Tyrus en dat bij gevolg ondersteld moet worden, dat deze machtige veroveraar de stad bloot voor dertien jaren belegerd heeft, maar dat hij haar ook heeft ingenomen.

Tot recht verstand van vers 16 dient men te weten, dat men van ouds in de Oostersche steden publieke vrouwen had, wier listige toeleg het was om door betooverende zang en spel de mannen tot zich te lokken. Op deze gewoonte wordt hier gezinspeeld. Van Hamelsveld meent zelfs, dat hier een stuk uit een der bekende hoerenliederen de verleidelijke Tyrus in den mond gelegd wordt. Volgens vers 17 zullen hare verleidelijke kunsten gelukken. Zij zal wederom in de gunst harer voormalige aanbidders geraken en haar hoerenloon ontvangen. De stad zal, zonder beeldspraak, weder handel drijven met al de koninkrijken der aarde. Dit zien we in onze dagen letterlijk vervuld. Het historisch Tyrus is al lang vergaan, slaapt grootendeels op den bodem der zee; gelijk Ezechiël het voorzegde, hebben visschers hunne netten gespreid, waar eens Tyrus lag. Doch Tyrus genomen in profetischen zin als beeld van de handelsmachten der wereld leeft nog en betovert nog ten huidigen dage al de koninkrijken der aarde.

Tyrus' Toekomstige Bekeering

VERS 18

18. En haar koophandel en haar hoerenloon zal den HEERE heilig zijn, het zal niet ten schat vergaderd noch opgesloten worden; maar haar koophandel zal wezen voor hen, die voor den HEERE wonen, opdat zij eten tot verzadiging, en dat zij durig deksel hebben.

Men moet zich niet voorstellen, zegt Van Der Palm, dat de koophandel hier als iets eerloos of misdadigs wordt voorgesteld, omdat zij hoererij en haar winst hoerenloon genaamd wordt: gemeenschap met vreemde volken draagt, volgens hem, dien naam in den stijl der Heilige Schrift. Hoewel het waar is, dat de Schrift deze en dergelijke termen neemt in veel ruimeren zin dan wij dit thans gewoon zijn te doen, zoo wordt toch ongetwijfeld de gedachte aan de hand gedaan, dat de wereldhandel van Tyrus

een ongeoorloofde, weelderige, trotsche, wellustige, vuile, winstbejagende betrekking was. Juist zooals we dit heden ten dage voor onze oogen zien. Algemeen wordt thans toegestemd dat de groote wereldoorlog, die voor enkele jaren aaneen zoo verschrikkelijk woedde, begonnen en voortgezet is om den wereldhandel te bemachtigen en om de handelsschatten in eigen beurs te doen vloeien. Er is thans niemand meer, die gelooft, dat deze oorlog gestreden werd om aan de onderdrukking der kleine volken een einde te maken. De allergruwzaamste leugens, die de vader der leugenen maar kon verdichten, zijn in onze dagen gretig geloofd; en ook niet alleen door de verblinde wereld maar ook door de kerken, die meenen zoo helder te zien. De duivel blaast thans met zijn giftigen adem in de commercie der wereld. Doch dit Woord verzekert ons, dat dit altoos niet zoo zal blijven. Alle koophandel en winste zal eens Jehova worden toegewijd. Dit zal zijn in dien dag, waarop men geene schatten meer zal vergaderen of ophoopen op aarde, maar ze zal besteden voor Jehova, Zijn huis en Zijne dienaars. Drie eeuwen na Christus schreef Eusebius, dat dit woord vervuld was in zijne dagen wijl er toen eene kerk was in Tyrus, welker leden van hun gewin aan den Heere gaven. Dit is nog veler gedachte, doch dit woord wordt eerst vervuld in het Millennium.